

Handläggare
Agneta Elfving
Telefon: 08-50805294

Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2024-04-25

Svar på remiss avseende förslag till ändring av förordning (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan

Anmälan av yttrande till Kommunstyrelsen, dnr KS 2024/392

Förvaltningens förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd lägger anmälan av förvaltningen svar till Kommunstyrelsen till handlingarna

Sammanfattning

Regeringen gav Skolverket i uppdrag att föreslå ändringar i förskolans läroplan som innebär att det inte ska finnas krav på att använda digitala lärverktyg. I uppdraget ingick att föreslå ändringar som innebär att utbildningen i förskolan i huvudsak ska vara skärmfri samt att användandet av digitala lärverktyg ska ske selektivt utifrån vetenskapligt stöd och pedagogiskt mervärde.

I enlighet med uppdraget föreslår Skolverket att

- Det är inte längre obligatoriskt att använda digitala lärverktyg i förskolan.
- Förskollärarna får ett förstärkt ansvar att värdera och välja arbetssätt och lärverktyg.
- Förskolans arbete med fysisk aktivitet förstärks.
- Högläsningens och samtalets roll förstärks, i språk- och kunskapsutvecklande syfte.
- Läroplansuppdraget om ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik omformuleras och flyttas.
- Redaktionella ändringar av språklig karaktär, till exempel en ändring från ”verksamhet” till ”utbildning” i kapitel 2.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Förskola

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
www.stockholm.se/hasselby-vallingby

Bakgrund/Ärendet

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har fått in remissen om förslag till ändring av förordningen om läroplan för förskolan den 22 mars för yttrande senast 5 april. Den korta remisstiden beror på den mycket korta remisstiden från Skolverket och anstånd beviljas inte.

Förvaltningen lämnar in kontorsutlåtande till kommunstyrelsen i utsatt tid och anmäler förvaltningens svar till nämnden för kännedom till sammanträdet 25 april.

Digitala lärverktyg har inte ett egenvärde, utan ska ses som verktyg bland andra verktyg. Det ska finnas en bred verktygslåda för att skapa möjligheter för barns utveckling och lärande, där de digitala lärverktygen bara är en del av flera verktyg. De digitala lärverktygen berikar förskolans miljö och skapar förutsättningar för ett utforskande som inte är möjligt utan dessa lärverktyg, något som även forskning visar. Det handlar om sådana saker som att göra digitala besök på platser som ej är tillgängliga för förskolan, att tillsammans med barn ta reda på mer fakta eller skapa förutsättningar för ökad rörelse.

En beskrivning av hur lärverktygen kan komplettera varandra är att barn kan observera och lukta på organismer i sin naturliga miljö, men att de digitala lärverktygen kan bidra med specifika möjligheter som deras sinnen inte kan uppfatta annars.

När användandet av digitala lärverktyg sker med ett tydligt syfte kan det bidra till att flerspråkiga barn kan få möjlighet att utveckla sitt språk. De nationella minoriteterna har en särskilt rätt att deras språk främjas och skyddas. I det arbetet är de digitala lärverktygen avgörande, då det idag finns en stor brist på förskollärare som talar ett eller flera nationella minoritetsspråk.

Digitala lärverktyg är också till stöd när det finns flera olika språknivåer eller språkvarieteter i barngruppen. De kan då användas som ett komplement för att skapa en större variation i undervisningen. För barn med olika typer av funktionsnedsättningar och för barn som av andra skäl är i behov av särskilt stöd är digitala lärverktyg till nytta för deras utveckling och lärande; ett exempel är användandet av digitalt bildstöd. Om inte digitala lärverktyg längre är ett obligatorium kan konsekvensen bli att kompetensutveckling rörande digitala lärverktyg nedprioriteras och leda till att barn kan få försämrad möjlighet att få ett adekvat stöd med hjälp av digital teknik. En konsekvens av att ta bort kravet på användande av digitala verktyg i förskolan kan innebära en risk för ökade klyftor när det gäller alla barns möjligheter att utveckla en digital kompetens. Om barn inte kommer i kontakt med digitala lärverktyg i förskolan kommer barns förutsättningar att utveckla en digital kompetens riskera att bli mer olikvärdig än idag.

Det som har betydelse är hur förskolläraren och arbetslaget använder lärverktygen. Därmed är det viktigt att utgå från och visa tillit till professionens bedömning om och när användande av digitala lärverktyg kan gynna barns utveckling och lärande. För att som förskollärare kunna ansvara och värdera arbetsätt och lärverktyg krävs kompetensutveckling. En sådan kompetensutveckling bör innefatta både risker och hur användande av lärverktygen kan stödja barns utveckling och lärande.

Kompetensutvecklingen bör också inkludera barnskötare och övrig personal i förskolan. De digitala lärverktygen är också viktiga i arbetet med att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt hos barn, något som blir alltmer angeläget med tanke på AI och framtiden.

Utöver regeringsuppdraget föreslår Skolverket tillägg och ändringar i läroplanen som berör området fysisk aktivitet. Rörelse är en viktig del i utbildningen i förskolan och i förslaget förtydligas att barnen ska få möjlighet att delta i rörelseaktiviteter återkommande under dagen. Rörelsen kan förstärkas om den kombineras med digital teknik för att barn ska kunna filma, dansa, lyssna på musik och känna rörelseglädje i undervisningen. Genom att till exempel tillåta barn att dokumentera digitalt (filma) i förskolans närmiljö, får de möjlighet till alternativt eget berättande och ett förstärkt aktörskap vilket kan bidra till att barn blir mer delaktiga och får ökat inflytande.

Skolverket gör även förstärkta skrivningar kring högläsning. Förslaget innebär att det blir tydliggjort att barnen ska få ta del av olika genrer. Vidare synliggör läroplanen att barnen ska vara delaktiga vid högläsning som sker i språk- och kunskapsutvecklande syfte. Genom att förstärka skrivningarna rörande rörelse och högläsning synliggörs att passiv, stillasittande tid utan tydligt syfte ska ersättas med aktiviteter som gynnar barns utveckling, lärande, hälsa och välbefinnande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att Skolverkets förslag till ändringar i förskolans läroplan gynnar barnens lärande och allsidiga utveckling samt ligger i linje med utbildningen som redan bedrivs. Det är dock viktigt att skrivningarna i läroplanen är tydliga så det framgår att de lärverktyg som används i förskolan både kan vara analoga och digitala samt bygger på evidens. Förvaltningen ser en fara i att ett lågt digitalt användande kan leda till att personalen får en sämre digital kompetens. Även förskollärares utökade ansvar i bedömningen av vilka lärverktyg som ska användas och på vilket sätt är en utmaning. Omformuleringen av skrivningen gällande kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik är utmanande och beskrivs i Skolverkets konsekvensutredning som; förutsättningar att tänka, lära och kommunicera gör att barnen får möjlighet att närma sig ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt så att de på sikt kan värdera information och tillägna sig de kunskaper som alla i samhället behöver. Att begreppet digital teknik tagits bort kan vara olyckligt med tanke på hur barn exponeras för nyheter och sociala medier idag, även om det inte sker i förskolans utbildning. Vidare föreslår förvaltningen att begreppet rörelse

ersätts av fysisk aktivitet då detta begrepp mer anger de pulshöjande aktiviteter som barnen bör erbjudas återkommande under dagen. De förstärkningar i skrivningen kring barns delaktighet i högläsning och att barnen ska få ta del av olika genrer bör förstärkas med skrivningar kring samtal och återberättande ur ett språk- och kunskapsutvecklande syfte. Förvaltningen instämmer med Skolverket som menar att om förslagets skrivningarna kring rörelse och högläsning inte tas med kan de förväntade positiva effekterna utebli.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Birgitta Thulén
Ansvarig
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remisshandlingar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-04-08
Birgitta Thulén, Avdelningschef	2024-04-04